

Korona endrer Skåtøy også.

Planlagt og ønsket sosialt liv fikk en bråstopp. Med grisgrent bosetting og vår og nærhet til natur har vi trolig et enklere hverdagsliv enn mange. Vi er flinke og unngår smitte lokalt og håper at hyttefolk tar hensyn og begrenser sitt hytteopphold til det høyst nødvendige!

Tor D

epost: skatoy.flaskepost@gmail.com
mobil: 90678830

Den stille uke? - fra palmesøndag til påskeaften.

Navnet kommer av at man tidligere ikke ringte med kirkeklokkene denne uka, og heller ikke brukte orgelet under gudstjenestene. I denne tiden skulle man i størst mulig grad la alt arbeid hvile, og det skulle være stille både ute og inne.

Korona-påbud gjorde at vi for første gang på veldig lenge, om enn ufrivillig, opplevde påskens gamle tradisjon med stillhet. Påske i Kragerø har med årene blitt alt annet enn stille, – etter vinterdvalen bråvåkner turistmaskinen i skjærgården vanligvis i påsken.

Oppblåste forvokste "kondomjoller" med overdimensjonerte påhengere og plag-somme vepser i form av vannscootere freser igjen rundt på fjorden, i Blindtarmen påskebades det, på Stoppenhalv er det Afterski, og det spises, drikkes og handles over en lav sko. Turisme gir kommunen vår sårt tiltrengte penger i kassa og sikrer arbeidsplasser som vi er helt avhengige av i kommunen.

Påsken i år ble annerledes, – den stille uke var faktisk stille. Vi innfødte kunne i år nyte denne stillheten, men vi savnet også litt mer liv og røre. Mange hyttefolk på Skåtøy har feriert her lenge og har familietilknytning og/ eller gode venner blant oss lokale. Etter en lang stille vinter gleder vi voksne og ikke minst barna seg hvert år til å møte våre sommervenner igjen i påsken.

Fastboende og hyttegjester møtes både på kafeen og privat for felles hygge og glede. Slik ble det ikke i år, vi lokale

hadde øya og skjærgården nesten helt for oss selv, men desverre også uten åpen kafe, – hva gjør vi da?

Folkeskye og sosiale?

Mange på Skåtøy praktiserer ukehandel og jeg tar den vanligvis på fredager, etterfulgt av fredagspils på bryggekanalen på Jensemenn for å skryte og jule litt sammen med venner, kjente og ukjente.

For vår mentale helses skyld er det bra å komme seg av øya minst en gang i uka, i alle fall når kafeen ikke er åpen.

Med korona blir det nå 2-3 uker mellom hver handletur. Med litt planlegging går det fint, og med stengt Jensemenn er det liten grunn til å dra til byen i tide og utide? Behov for fredagspils og sosial omgang måtte løses lokalt, innenfor rammene av myndighetenes pålegg.

Utstyrt med avstandspinner på 2 meter er det mange potensielle "utesteder" egnet for fredagspils for grupper på 5 gjester på Skåtøy.

Kvernbekken?

Gapahuken ved Kvernbekken (også kalt Bekkestua) var vårt første besøk. Den dramatiske koronasituasjonen gir grunnlag for dypsindig filosofering om hva som er viktig her i livet og hvordan verden og vårt lille lokalsamfunn påvirkes. Vi vet det blir endringer både på kort og lang sikt, kanskje også til det bedre?

Navnet Kvernbekken tyder på at det en eller annen gang i fjern fortid var en kvern der, men det fins hverken spor i terrenget eller noen skriftlige eller muntlige kilder som bekrefter dette.

Det er normalt liten vannføring i Kvernbekken, men i terrenget rundt bekken er det relativt stort nedslagsfelt for nedbør. Og det trange utløpet til bekken kan lett demmes opp. Topografisk er det trolig mulig å samle nok vann til en såkalt flomkvern.

På 15-1600 tallet ble Flomkverner brukt etter regn-periodene på vår og høst. Og jordet der bekken starter er navngitt «Damjordet» i gamle dokumenter.

Heldigvis blir det nok ikke så ille at vi trenger å starte opp igjen kverna i Kvernbekken når koronatiden omsider går over.

Hellesengkollen.

Neste fredag ble Hellesengkollen valgt for fredagspils. På sydøstsiden av denne kollen ligger Skåtøys største heller, med flott utsikt mot Stråholmen, Jomfruland og Ødegårdskilen. Helleseng kommer fra "Hellersøy" – trolig et urgammelt navn, først nevnt i kilder rundt 1700 tallet. Den gang var stedet en egen øy adskilt med et smalt sund fra Skåtøy.

Etymologi er grei: – en øy med en heller. Hellingen ligger litt høyt og er ikke lett å få øye på fra sjøen. Det er nærliggende å tro at navnet kommer av at hellingen ble brukt av farende folk til overnatting ved seilas langs kysten. I vikingtiden gikk all ferdsel for kystfolk sjøveis langs kysten. Handelstedene Skien (kjent for utskipping av brynestein), og Kaupang (kjent for all slags handel), ligger kun en dagseilas unna, og vår skjærgård har mange gode uthavner egnet for overnatting.

Beliggenheten til hellingen var gunstig for småbåttrafikk videre sydover langs kysten. Var været godt var veien kort ut i Jomfrulandsrenna, for neste dagseilas utaskjærs videre sydover til Risør.

Ved dårlig vær gikk strake veien på den tiden innaskjærs; Mellom øyene Burøy og Skåtøy; Videre gjennom Eidkilen og inn Kilsfjorden; For så å ta innlandsruta via Eidsvann og Leivann til Gjernes, en trygg rute for småbåter i all slags vær.

Stafseng.

På selveste Langfredag ble Staf seng fyr valg for fredagspils – det viste seg å være et eksotisk og godt valg. Beliggenheten er nær Pumpeviktangen bryggeri, der ølbryggeren også fisker kreps, og beste-faren hans var fyrvokter på Staf seng.

På Fyrvesenets gamle brygge ble det i solskinn og finvær bydd på et utvalg utsøkt øl, og en bærepose med nykokt sjøkreps, samt fortellinger fra Staf seng-fyrets nære historie. Staf seng er forøvrig en av Skåtøys eldste boplasser, nevnt i skriftlige kilder fra tidlig på 1600 tallet. Skåtøy er nevnt allerede før år 1400 i skriftlige kilder, og noe senere ble altså Staf seng en boplass under Skåtøy gård.

I et kongebrev av 11. juni 1647 omtales øya vår: "Skodøen, Live paabor, skylder aarligen Huder 6, med Bygsel: under samme Gaard og Landskyld ligger 2 øde Gaarde, Hest og Fittie, og en anden Plads, heder Staf seng".

I et fogderegnskap fra 1622 finner vi en beboer listet under kategorien ødegårder med navnet Mattis Fittie. (Skattetakster var Full-, Halv- og Øde- gård, alt etter gårdens størrelse).

Det er grunn til å tro at flere øynavn og stedsnavn stammer fra 1400 tallet eller tidligere. På den tiden var vannstanden ca 2

2 meter høyere enn dagens, og da var altså Hestangen, Stafsengområdet, og et område mellom disse, egne øyer.

Lokalhistorisk er Stafseng og tilsvarende små plasser på Portør, Arøy, Kreierholmen, Stussholmen, Jesper og lignende spesielt interessante. Der kunne ikke folk livnære seg av jordbruk alene, de måtte drive annen næring for å kunne kjøpe det livsnødvendige kornet.

Næringen var småskala internasjonal handel og skipsfart, trolig lenge før handelstedet Kil og senere Kragerø by ble etablert. Denne delen av vår tidlige lokalhistorie er lite studert og beskrevet, men morsomt å tenke på over en fredagspils med kreps på en brygge.

Det er mange velegnede kriker og kroker på Skåtøy og andre steder i skjærgården engnet til møteplasser for en fredagspils, men gourmetfaktoren fra Stafsenga er nok vanskelig å matche.

Bråtøyhue.

Nok et "utested" for fredagspils.

Fra gammelt av tilhørte både Bråtøy og Burøy Oterøy gård, og så sent som ved folketellingen 1801 lå disse tellekretsene administrativt under Oterøy. På det første detaljerte lokale kart med øyer og stednavn fra ca år 1700 er navnet Bråtøy

ikke nevnt, men det er Burøy og ikke minst Korsholmen. Der er det til og med vist et sjømerke, trolig i form av et kors. Sjømerket viste vei til uthavnen i Korset fra sydvest. Ormeleia, den indre leia fra nordøst, er også vist. Når det ble etablert en boplass på Korset fikk trolig stedet navn etter holmen og ikke motsatt. På det første detaljerte sjøkartet fra ca 1707 finner vi navnet Brattø (plassert ved bratten opp til Bråtøyhue). Fra Bråtøyhue har vi god utsikt over ytre del av skjærgården, med sine kjente kjære "leier" for småbåttrafikk mellom holmer, skjær og lunefulle båer. Her har det vært lokal, regional og etterhvert internasjonal kystferdsel så lenge det har bodd folk her. De første detaljerte kart egnet for kystseilas kom først rundt år 1700 og før den tid ble farledsbeskrivelser formidlet muntlig fra far til sønn. Det betyr at de landskapsbeskrivende navn vi finner i skjærgården trolig er urgamle.

Noen av navnene er vist på etterfølgende vedlagte kartutsklipp som dekker ytre skjærgård fra Buskholmane til Stavseng.

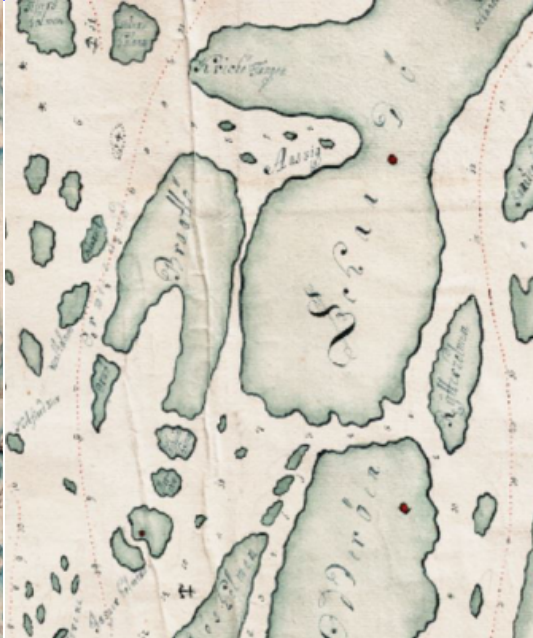
I Skåtøys kupperte landskap og ruglete strandlinje fins det utall av flotte turmål og mulige møteplasser. Naturen mangler ofte lett synlige attraksjoner og minnesmerker, men det er alltid mulig å knytte hus, hytter, steder og stedsnavn til eldre

og nyere historie, kystkultur, geologi og biologi.

Med øyas 6-700 hytter og hus er mye av strandlinja privatisert, men i det kuperte landskapet inne på øya er det godt med plass. Skåtøys topografi, med bratte fjellknauser, smale kiler, nesten uten strender, gjør det uansett vanskelig og unaturlig å spasere langs vår strandpromenade. Det ser vi også på øyas gamle veier og stier som kun unntaksvis følger vannkanten. Med litt godvilje, folkeskikk og gjensidig respekt er det fremdeles likevel fullt mulig å gjøre strandhogg både fra land og sjø mange steder på Skåtøy.

Hvorfor skal så mye av turistbusinessen foregå i Kragerø? Jeg tror kanskje at Skåtøys mange små enkle lokale "uoppdagede" turistattraksjoner på en eller annen måte kan konkurrere med bryggekanten på Jensemenn?

Sommergjestene våre ønsker trolig aktivitet og opplevelser. Et tenkt turistprodukt med fersk kreps, krabber, nytrukket makrell stekt eller røkt, o.l. servert på en brygge med kortreist lokalt øl og lokale historier tror jeg både er salgbart og enkelt å lage til, hadde det ikke vært for alle de f*@!! myndighetskrav som må følges.

Kart (ca 1700/ ukjent opphav) dekker kysten Stavern - Gjernes med øyer og navn på bygslede kystgårder. Min teori er at kartet ble laget for for å få oversikt over grevskapet i Larvik sine kystgårder og ikke som et sjøkart for navigasjon. Klippet viser bygslede plasser; Skåtøy, Stafseng og Sauøya. Kjente navn: Buskholmene, Jesper, Grøtholmen, Steinsundholmen, Ormen, Burøy, Munkholmen, Skrata, Østre og vestre Rauane, Korsholmen, Terneholmen og Sjursholmen. Andre navn: Wallholmen og Ridderøe (i dag Skrata og Ærø)

"Sjøfartsdirektør" Jens Sørensen benyttet lokale losere når han tegnet sjøkart her i 1706. Her vises farleder (Ormeleia) med dybdeangivelse og navn og hus vises kun med tanke på sjøfartsbehov. Innseiling til vertshusene på Kreierholmen og Jesper vises og Brattøe (Bråtøy) dukker for første gang på et kart. Dårlig trykk gjør navn vanskelig å lese, men vi kjenner igjen Ormen, Wallholmene, Korsholmen, Rauane (østre), Naus, Krikketangen, Krikkholmen, Sjursholmen og Aasvig. Kartet er trolig verdt et nærmere lokalhistorisk studium!

For referanse er dagens kart fra Jesper til Krikken tatt med.

Båtuttak

Det blir et felles båtuttak mandag 11. mai. Vil du ha båten din på vannet denne dagen må du kontakte Trygve B. så "tidlig" som mulig,

Telefon: 92057168 eller
Bjørn Tore Finsrud: 90081102

Trygve Braatø. 2020

Info fra Skåtøy Vel.

Henvendelse fra Kragerø Kommune:

Vi har fått en henvendelse fra Kragerø Kommune med spørsmål om vi vil overta vel-huset vederlagsfritt:

- Kragerø Kommune vil gjerne overlate Vel huset (Skåtøy flerbrukshus) til Skåtøy Vel vederlagsfritt mot at Vellet overtar drift- og vedlikeholdskostnadene.

- Styret har vært i kontakt med Montessoriskolen og de er interessert i å leie gymsalen, men ikke resten.

- Kragerø kommune vil fortsette å betale forsikring for bygningen, men utover det, så ønsker kommunen å inngå en bruksavtale med Skåtøy Velforening

Styret har drøftet dette løselig og har blitt enig om følgende:

1. Styret vil ikke gå inn for at vedlikeholdet av Vel huset skal basere seg på dugnad.

2. Dette er en stor sak for Skåtøysamfunnet og krever medlemsmøte for videre drøfting, sender dette til Flaskeposten nå slik at medlemmene i Skåtøy Vel kan tenke ut løsninger på dette (profesjonelle, lokale eiendomsbesittere inn? Salg? Dugnad på vedlikeholdet? Bruke av våre allerede opparbeidede midler? Utleie til lokale bedrifter? Flere ideer??).

Bredbånd til resten av Skåtøy .

Vi har helt nylig fått positive signaler. Ekstra bevilgninger har kommet til Kragerø Kommune fra budsjettene i Fylket helt nylig (mars). Dette holdes varmt ovenfor de i kommunen som fordeles pengene endelig.

Sikring av veien.

Styret jobber videre med saken i samarbeid med veikomiteen.

*Hilsen Styret i Skåtøy Vel (Randi, Vidar, Mia, Terje og
Karina. Eli og Siv som vara).*

En stor takk til Stiftelsen Vise og Poesifestival.

Styret i Skåtøy Vel er svært takknemlig på medlemmenes vegne for gaven på i overkant av 150.000 kroner som er gitt til oss ved nedleggelsen av Stiftelsen.

Vi kan forsikre om at pengene blir øremerket tiltak i stiftelsens ånd

«Arrangementene skal være forankret i skjærgårdsmiljøet med det mål å skape glede og trivsel rundt kulturelle arrangementer».

«Gjennom samarbeid med lokale foreninger og virksomheter, å bidra til at arrangementene forankres og bredden i lokalmiljøet og resultater kommer lokale miljøer til gode.»

En strøtanker å spinne videre på er kanskje å opprette et stipend å søke på....som takk gi en konsert til medlemmene. Dette er kun en løs ide.

Av eksisterende kulturspredere er Mellommyra Fritidsforening med sine sommerarrangementene for barn og hulekonsertene med Kjetil Walldal verdige søkere til midlene.

Så igjen en stor takk for pengene.

For styret i Skåtøy Vel

Randi Roer. 5

Det skjer på Skåtøy

SKÅTØY KAFÉ

Skåtøy Kafé åpner 1. mai. Vi ser veldig frem til å kunne ønske dere velkommen.

Meny og åpningstider for mai finner dere under følgende lenke:

<https://www.skatoykafe.no/skatoy-kafe>

Konsserter (avhengig av myndighetskrav):

(myndighetskrav nå: ingen konsserter før etter 15 juni):

Inger Nordvik konsert 27. juni

Jord og Hav konsert – 16. juli

ved/ Tove Bøygard og Tom Roger Aadland

Billetter: <https://www.ticketmaster.no/event/637703>

Utstillinger:

Lørdag 9. mai inviterer vi til vernissage. Vi gleder oss til utstillingen av Karianne Gruer Torp, like mye som hun gjør:

Sjekk: <https://www.skatoykafe.no/opplevelser/karianne-gruer-torp>

Hilsen fra oss på Skåtøy Kafé

Sjekk på nett? [Tidligere Flaskeposter?](#) [Skole?](#)

Skåtøy Kirke

Kommende aktiviteter er avlyst.

Når ny informasjon foreligger, blir det annonsert i KV og i evt. andre medier.

Velkommen Skåtøy menighetsråd

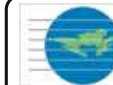
Lokalet - vårt eget hus.

Har desverre ikke noe info fra Lokalet denne gang. Alt er utsatt/avlyst i disse tider.. blir spennende å se om vi kan arrangere sommermarked denne sommeren..sender i såfall info om dette til senere Flaskeposter

Hilsen Lokalstyret

Velkommen til Huskestua – kl 18 følgende mandager på Lokalet 20.april, 11.mai, tur lørdag 6.juni, **er avlyst inntil videre**

Hilsen styret.

Skåtøy – sangpoetenes møtested.

Koronatider for oss også

Styret

Mellommyra Fritidsforening

I forbindelse med Mellommyra dagen lørdag 4.juli, ønsker vi oss noen, eller tips om noen som kan lage et barnearrangement i en eller annen form, Mellommyra vil være behjelpelig ved behov.

Hilsen styret.

Værgalskap nå er det nok?

Gjennomsnittets døgntemperatur for siste 30 døgn på Jomfruland er omtrent som i fjor. For mars +4,0 °C, mot i fjor +3,9°C og mot normalt +1,0 °C.

Døgnmiddel på Jomfruland viser siden midt i November kun 4 døgn med kuldegrader og videre har nattetemperaturen bikka under null kun 38 ganger.

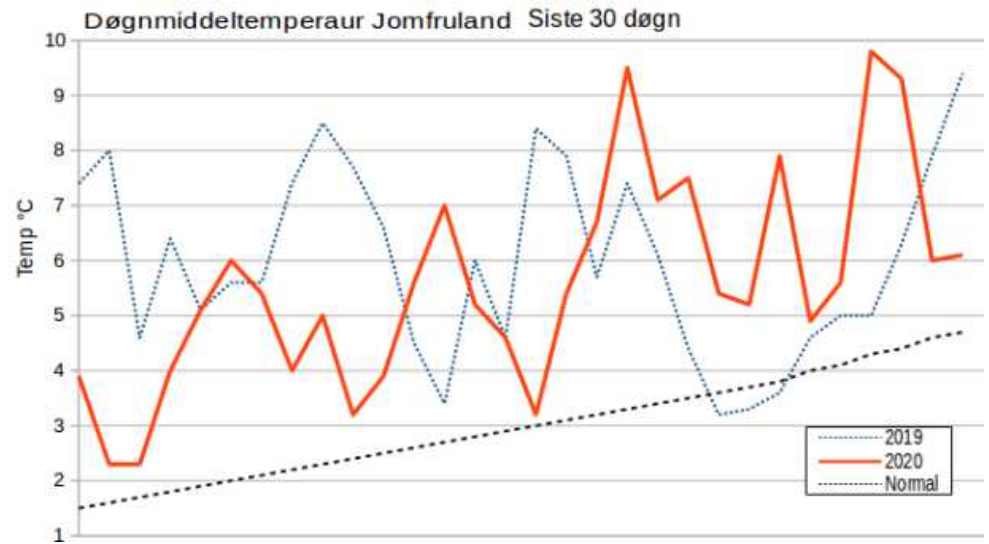
En varmere rekord så det holder! Vinteren i år uteble og de som var fører var og tok båten på land kan trygt sette den ut igjen. Værgalskap settes på vent til neste vinter.

Tor D

Korona og helse

Det er ikke til å stikke under en stol at blant Skåtøys godt voksne befolkning er det mange i risikogruppen for både det ene og det andre av helseplager og elendighet. Vi skal alle dø, men i mellomtida passer vi på hverandre som best vi kan i lokalsamfunnet.

Når lokalsamfunnet nå sakte bringes tilbake til normalen med skole neste uke og kafe som åpner 1. mai øker sannsynligheten for smittespredning enten vi liker det eller ikke.

Den største trusselen er sannsynligvis en koronavirusinvasjon fra "EPI-senteret" rundt Oslo.

Vi ønsker sommergjestene våre velkommen, men koronavirus er minst like uønsket som vannskutere på sjøen.

I praksis betyr dette at det er enda viktigere for oss i risikogruppen å passe på oss selv ved å følge alle tiltak, men vi er også avhengig av at andre i nærheten av oss følger opp myndighetenes krav og anbefalinger og tar behørig hensyn.

Blant de fastboende har vi en lege som med glimt i øyet passer på oss hele året: Om sommeren observeres det flust av leger her, men oftest blant hvitvinsglass

og rekesmørbrød på kaféen? Det er de besøkende legene vel unt, men for akutte tilfeller er det godt å vite at det er hjertestarter tilgjengelig i skap på veggen bak kaféen. Nå har det også kommet en hjertestarter til på Mellomyra på Bråtøy.

Heldigvis har det ikke vært behov for hjertestarteren ennå, men som kjent trenger alt beredskapsutstyr ettersyn og oppfølging for at det skal fungere når vi trenger det.

Fra "doktor Skåtøy" fikk flaskeposten følgende melding:

"Det har skjedd ting på hjertestarterfronten - en ny er kommet opp på 7

Mellommyra og den på kaféen har fått nytt skap, med oppvarming.

Feilinformasjon fra leverandøren i sin tid gjorde at vi trodde starteren tålte å stå ute i året rundt. Batteriene gjør det, men ikke all gelen på elektrodene. Vidar Ø skal ha honnør for å både å ha satt seg inn i dette og for å ha kjøpt inn og montert nytt varmeskap."

For at vi skal ha et godt og trygt liv på Skåtøy er det viktig at folk flest i mange sammenhenger bryr seg.

Vidar Ødegaards "omsorg" for hjerte-starterne er et godt eksempel at det å ta ansvar er en viktig del av alt dugnads arbeid som gjøres for øyas ve og vel.

All heder til Vidar Ø for at han bryr seg!

Tor d

Skåtøy Kafé åpner 1. mai.

Vi ser veldig frem til å kunne ønske dere velkommen. Meny og åpningstider for mai finner dere under følgende lenke:

<https://www.skatoykafe.no/skatoy-kafe>

Hvordan vi forholder oss til Covid-19

Vi forholder oss til enhver tid til myndighetene og helse-direktoratets retningslinjer og anbefalinger.

Våre gjester og medarbeidere sin helse og sikkerhet er vår høyeste prioritering.

Vi vil fortsette å styrke streng hygiene praksis, samtidig som vi gjør forebyggende tiltak i henhold til gjeldende retnings-linjer og oppfordrer også våre gjester til å ta fellesansvar. Følg gjerne med på våre nettsider om hvordan vi forholder oss til COVID-19. Vi oppdaterer fortløpende.

Årets første utstilling

Lørdag 9. mai inviterer vi til vernissage.

Vi gleder oss til utstillingen av **Karianne Gruer Torp**, like mye som hun gjør:

«Det er ekstra hyggelig at jeg nå i 2020 kan stille ut separat i Kragerø.

Det er spesielt for meg å stille ut på Skåtøy Kafé. Dette er et hyggelig sted som jeg ofte besøker i sommerhalvåret og som jeg har et forhold til.

Mange av mine malerier er inspirert av kysten i området. Vi er heldige vi som kan oppleve dette området og kysten på nært hold. Omgitt av disse fjord-armene som er vakre uansett årstid og som kan by på, havtåke, vannspeil, sval bris, hvite topper, islagte flater, sorte dyp, blågrå og grønne refleksjoner. Det er så uendelig mange kom-binasjoner, til inspirasjon og meditasjon.»

Mer om hennes teknikk og inspirasjon kan du lese her:

www.skatoykafe.no/opplevelser/

Konsertprogram

Myndighetene varslet 07.04.2020 at alle konserter før 15.06.2020 skal avlyses.

Vår første konsert er den 27. juni.

Vi ønsker og håper vi kan levere herlige konsert opplevelser i år også, men forholder oss til myndighetenes retningslinjer til enhver tid. Dere blir orientert umiddelbart dersom det skulle bli endringer.

Her er noe dere kan glede dere til:

Jord og Hav konsert – 16. juli

Tove Bøygard og Tom Roger Aadland er to av landets mest kritikerroste artister de siste årene. Nå drar de på turné sammen og 16. juli får du oppleve dem på idylliske Skåtøy i Kragerøskjærgården.

Under konserten i hagen til Skåtøy Kafé vil du komme tett på artistene, mens Tove og Tom Roger synger og prater om sangene som har betydd mest for dem. Terningkast 6!

Tove og Tom Roger er begge kjent som musikalske historiefortellere av rang, og det ligger mye levd liv bak låtene deres.

Sikre deg billett til en musikalsk aften med sterke låter på norsk, der du ikke vet om tårene som renner kommer av latter eller gråt.

Sikre deg billett her:

<https://www.ticketmaster.no/event/637703>

Carolyn Donners